

קולטורה: אמנות פלסטית, ספר חדש

שוש גרץ

Acrylic on paper 60 X 60 cm #009

שרה שמשון

רק עשר דקות נסיעה מפרידות בין תערוכותיהם של שני אמנים, אשר גדלו באותה הבית, קיבוץ כברי - שרה שמשון, המציגה בגלריה במעלות, ועידן ארז, המציג בגלריה בכברי - אולם המרחק בין תפיסותיהם האמנותיות, גם כפועל יוצא של פער דורות, נראה כבלתי ניתן לגישור.

פיסה של תכלת, כאילו נגזרה משמי קיץ, חלקות כתום, צהוב, ורוד וירקרק, שמשייטים עליהן קווים במגוון צבעים, חלקם מותווים בתנועות זורמות, שוטפות ורכות, במקצב אחיד, וחלקם בקווים ישרים או מרושתים. זהו ציור אחד מתוך תערוכת הציורים המיני-רטרוספקטיבית של האמנית הוותיקה, שרה שמשון. התערוכה עוקבת אחר התמורות בסגנון הציור שלה ואחר והתפתחותה האמנותית של שמשון משנת '91 ועד עתה. ציוריה מהשנים האחרונות חושפים אמנית אינטואיטיבית, בעלת רגישות מיוחדת לצבע. ציוריה הם סימפונים מתוזמרת היטב לצבעים, המתהווה באמצעות צבעי אקריליק, גלגלת, מכחול ונייר. השימוש בגלגלת, ולא במכחול, ליצירת משטחי הצבע, מותיר את הצבע כסולן היחיד ללא סיוע או לחילופין, כהסחת הדעת של צילי הרקע של משיכות מכחול. הציורים ניזונים מהלכי רוח וממראות נוף ושדות הקיבוץ, שעברו תהליכי הפשטה. את בוחק הצבעים, את עזותם ואת המשחק בין שקיפות הצבע לשכנו המרובד, שמשון ממסגרת וממשתרת בקומפוזיציות סדורות, אשר נשענות בבסיסן על חלוקות מלבניות.

הציור של שמשון ממשיך את מסורת הציור המופשט, ושואב את השראתו העיקרית מציוריה של לאה ניקל. עידן ארז, אמן צעיר, מגיע לתערוכת ציוריו בכברי, כאשר באמתחתו תעודת סיום לימודים במדרשה לאמנות בהצטיינות ותערוכה קודמת המשותפת לו ולמיכאל סגן כהן, שאצר דורון רבינא.

מצויד בהישגים מרשימים אלה, הוא מציג תערוכת ציורים, "כנגד כל הסיכויים", הנראית כמפנה גב לציור הפתייני, המיומן והקומפוזיטיבי. הציור של ארז מתהדר בקו מרושל ו"בלתי מיומן", האוצר בתוכו עוצמה ודחיפות של התיאור. ציוריו, הנעים לעבר

עידן ארז

התיאור הסכמטי, מתחילים את מסעם בתיאור אובייקט וסמלים מוכרים ונדושים, אשר מראם השלם נפגם באמצעות קטיעתם והכלאתם עם צורה/אובייקט/קו נוספים כתולדה מאסוציאציה חזותית או מתוכנית, או באמצעות כיסויים בשכבת צבע ובקווים מופשטים. חלק מהאובייקטים המתוארים מצויים באזור הדמדומים שבין תיאור פיגורטיבי סכמטי לצורות מופשטות, ובכך הם מוטענים בדו-משמעות וביצירת ספק בזיהויים הוודאי - הקו הירוק, הנושא עליו מעוינים עשוי להיראות גם כגבעול, ואילו הצורה, הנראית כמניפה פרושה, עשויה להיות בה במידה לוגו של חברה מסחרית. הצירים של ארז מכילאים בין מופשט לפיגורטיבי ובין אובייקטים דוממים לאורגניזמים, ובין אלה לקווים, לצורות ולמשטחי צבע מופשטים. סולם הצבעים בציוריו מצומצם ומבוסס ברובו על צבעי יסוד.

הציורים בתערוכה נותרים אניגמטיים, ומעלים על הדעת את "עבודת החלום". בדומה לחלום, המסווה את פשרו, החבוי גם באמצעות עיבוי (קונדנסציה) - דחיסה ומיזוג רעיונות שונים לדימוי אחד חדש, המסווה את הרעיונות המקוריים - כך ציוריו של ארז יוצרים מיזוגים וצירופים של דימויים, היוצרים דימוי חדש שנותר הרמטי. ואגב "עבודת החלום", אסוציאציות חופשיות, אחד מציוריו של ארז מתאר, בטווח צבעים מצומצם - לבן, צהוב, שחור ומגוון אפורים - באורח די חופשי ונמרץ, כאילו צויר מתוך דחיפות, בקבוק, שממנו מגיח ומשתלשל כלפי מטה צוואר/צינור מאורך, אשר בקצהו ראש שחור. רישום בצבע שחור, בתנועות נמרצות ונשנות, מתוות מעין שרוול או מכשיר מכני שממנו יוצאת זרוע רובוטית, הנראית כמנסה למנוע את השתחררות היצור או ה"שד מהבקבוק". ברקע הבקבוק מצוירת בננה ובתווך צורה מופשטת.

התערוכה של ארז מיועדת למיטיבי התבוננות, ומציבה אתגר לצופה הפחות מיומן, שאינו כה מעורה במגמות של האמנות העכשווית.

שרה שמשון, "מעבר לצבע"
אוצרת: נוגה מגדל
הגלריה ע"ש אפטר במרכז אמנויות, מעלות
עד ה-18.4

עידן ארז, "כנגד כל הסיכויים"
אוצרת: דרורה דקל
גלריה קיבוץ כברי
עד ה-28.2